

Resultaten 2021-2023

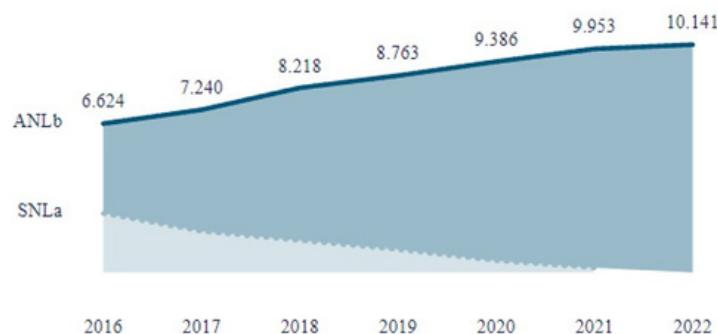
Monitoring Natuurinclusieve landbouw

Als platform zetten we ons in voor meer natuurinclusieve landbouw in Gelderland. Zien we dit ook terug in de cijfers? Wordt de Gelderse landbouw natuurinclusiever? Om hier inzicht in te krijgen bouwden wij het Dashboard Agrifood.

In samenspraak met experts besloten we te werken met de **Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij** en **Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw**. Deze monitors bestaan uit een set van in totaal 15 indicatoren; 7 voor de melkveehouderij en 8 voor de akkerbouw. Wanneer je als melkveehouder of akkerbouwer goed scoort op deze integrale set, lever je een positieve bijdrage aan biodiversiteit.

In dit project is het gelukt om voor 10 indicatoren de gemiddelde score van de melkveehouders en akkerbouwers tussen 2016 en 2022 inzichtelijk te maken. Daar komen nog tenminste 3 indicatoren bij. We blijven werken aan het verbeteren en updaten van het dashboard.

Van een aantal indicatoren is de ontwikkeling zichtbaar in de grafieken hiernaast. Ben je nieuwsgierig naar de andere indicatoren, zoals de ontwikkeling van het organische stof gehalte in de Gelderse landbouwbodems of de stikstofbodemoverschotten? Kijk dan op het **Dashboard Agrifood**

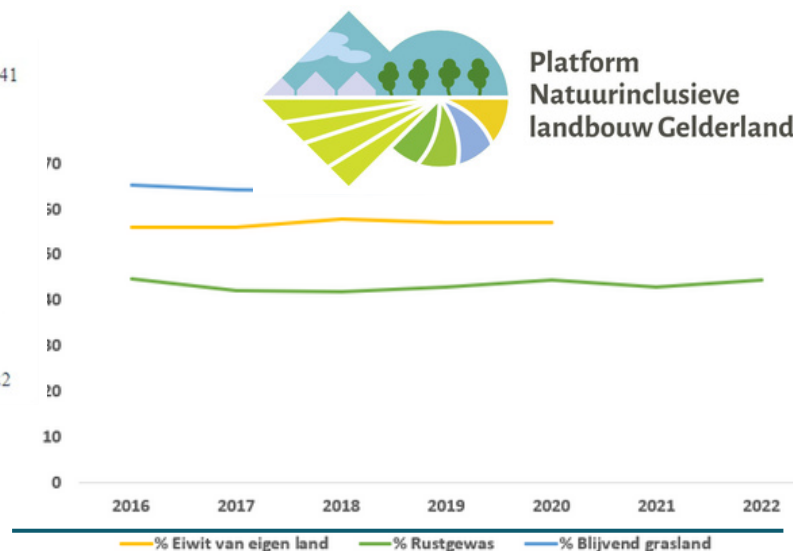
Grafiek Agrarisch natuurbeheer

Agrarisch natuurbeheer (ANLb) betekent dat boeren op hun bedrijven natuurmaatregelen nemen, zoals de aanleg van houtwallen en akkerranden of het beschermen van weidevogels door later te maaien of plas-dras gebieden aan te leggen. Boeren ontvangen hiervoor een vergoeding. We zien dat het areaal agrarisch natuurbeheer in Gelderland flink gegroeid is. Steeds meer boeren willen en kunnen meedoen.

Conclusies:

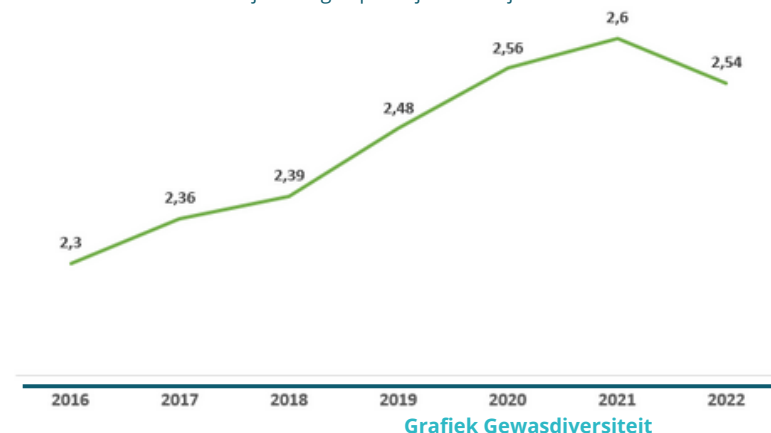
In deze roerige tijden, waarin het landbouwbeleid zich in een impasse bevindt, constateren we dat de Gelderse landbouw niet minder natuurinclusief is geworden tussen 2016 en 2022. Voor agrarisch natuurbeheer en gewasdiversiteit zien we zelfs verbeteringen. Hoewel dit (nog) niet zichtbaar is in de cijfers, merken we dat natuurinclusieve landbouw steeds meer agrariërs aanspreekt.

Bij deze conclusie hoort de kanttekening dat de data nog niet compleet is. Niet van alle indicatoren wordt data geregistreerd. Daarnaast is het om privacyredenen niet mogelijk om inzicht in data op bedrijfsniveau te geven. Deze beperkingen hebben een rol in het project gespeeld.

Gecombineerde grafiek: blijvend grasland, rustgewassen, eiwit van eigen land (alleen Gelderland)

Rustgewassen zijn diepwortelende gewassen, zoals granen en vlinderbloemigen, om te bodem te laten herstellen en te bedekken. **Blijvend grasland** is oud grasland, dat tenminste 5 jaar niet wordt gescheurd. Het is een stabiele omgeving voor onder- en bovengrondse biodiversiteit en voor CO2-opslag. **Eiwit van eigen land** drukt uit in hoeverre de melkveehouder zelfvoorzienend is in voerproductie. Alle drie deze indicatoren zijn de afgelopen 6 jaar redelijk stabiel.

Grafiek Gewasdiversiteit

In deze grafiek is zichtbaar hoeveel verschillende gewassen een akkerbouwer in Gelderland gemiddeld teelt. Een toename van **gewasdiversiteit** is belangrijk om divers akkerland te waarborgen. Ook draagt een breed bouwplan bij aan een gezonde bodem en lagere afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen. We zien de gewasdiversiteit licht stijgen.

Achtergronden

Landbouw in beweging

Dat de cijfers (nog) geen duidelijke trend naar meer natuurinclusief laten zien, betekent niet dat er geen beweging gaande is. In gesprekken met agrarisch ondernemers lijkt het onderwerp natuurinclusieve landbouw steeds meer aan te slaan. Mede door partners van het platform zijn zaadjes geplant, die de komende jaren tot bloei zullen komen. Steeds meer boeren laten een natuurbedrijfsplan maken en bijeenkomsten worden goed bezocht.

De huidige politieke situatie maakt het echter lastig om als ondernemer op dit moment keuzes te maken om de bedrijfsvoering te veranderen.

4 niveaus natuurinclusieve landbouw

Als projectteam hebben we gewerkt aan het definiëren van de 4 niveaus van natuurinclusieve landbouw. In samenwerking met Wageningen Environmental Research, Louis Bolk Instituut en DLV Advies hebben we in december 2022 een rapport uitgebracht met een voorzet voor streefwaardes per niveau voor de Melkveehouderij en Akkerbouw. Wil je meer weten? Lees **hier** het rapport.

Geleerde lessen

Het is belangrijk om met een gedeelde en goed onderbouwde set KPI's te werken, om verwarring en inconsistentie te voorkomen. Daarom hebben we gekozen te werken met de Biodiversiteitsmonitor. Hiermee kunnen we een langjarige trend inzichtelijk maken. Iedere ondernemer kan met zijn eigen vakmanschap voor zijn bedrijf beslissen hoe zijn bedrijf natuurinclusiever te maken.

Voor de KPI natuur- en landschapsbeheer is de score op gebiedsniveau wellicht nog relevanter dan op bedrijfsniveau. Daarentegen erkennen we ook het belang van een goede score op de gehele set KPI's op een bedrijf om afwentelingseffecten te voorkomen.

Tenslotte: het is mogelijk dat veranderingen die in de periode 2016-2022 zijn ingezet pas over een aantal jaar zichtbaar worden in de gemiddelde trends. We zijn nieuwsgierig hoe de trend zich gaat ontwikkelen de komende jaren.